

Asuinympäristön laatu, terveys ja turvallisuus Suomessa - Altti-tutkimuksen tuloksia

Kansanterveyslaitoksen
julkaisuja B8/2008

<http://www.ktl.fi/altti>

Tutkimusryhmä

Kansanterveyslaitos, Ympäristöterveyden osasto

Dos., TkT Ulla Haverinen-Shaughnessy (erikoistutkija)

FM Mari Turunen (tutkija)

Fil. yo. Ari Paanala (apulaistutkija)

Yht. yo. Mari Niemi (apulaistutkija)

FM Juha Villman (ohjelmistosuunnittelija)

Tutk.prof. Aino Nevalainen (vast.johtaja)

Yhteistyötahot

- Rahoitus: Ympäristöministeriö, Suomen Akatemia, Kansanterveyslaitos
- Ohjausryhmä: Ympäristöministeriön edustajat, prof. Anneli Juntto (UKU), TkT Risto Ruotsalainen (Allergia- ja astmaliitto), TkT Juhani Pirinen (Hengityслиitto Heli), FT Teija Meklin (Kuopion Teknologiaakeskus Teknia Oy), DI Markku Rantama (Kiinteistöliitto)
- Yhteistyö muiden Ympäristöklusterihankkeiden kanssa

Altti-tutkimuksen taustaa

- Asumisterveys ja -turvallisuus on yksi tärkeimmistä asumisen osa-alueista
- Luotettavan ja kattavan tietopohjan tarve asumisen alueella
- Ympäristöterveystutkimuksessa trendinä ympäristöaltistus ja –terveysindikaattorien kehittäminen
- Aineiston keruun haasteet
- Tutkimustiedon välittäminen asukkaille itselleen

Tutkimuksen tavoitteet

- Kehittää tiedonkeruu- ja palautejärjestelmä keräämään tietoa keskeisistä asuinympäristön laatuongelmista
- Kehittää asumisen laatuindikaattoreita
- Arvioida Suomen asuinrakennuskannan tilaa asumisen laadun, asumisterveyden ja -turvallisuuden näkökulmista
- Liittää järjestelmään pitkätaimiseurantojen mahdollisuus
- Auttaa asukkaita tunnistamaan asumisterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä riskitekijöitä
- Paikkatieto osana asumisen laatua, terveyttä ja turvallisuutta
- Asukkaiden tiedontarpeet asumisterveyskysymyksissä

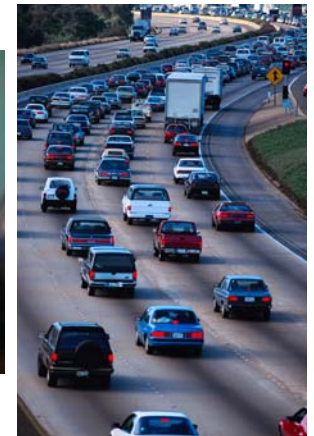
Tutkimuksen toteutus

- Hankkeessa kehitetty kyselylomake testattiin 3000 asunnon satunnaisotoksessa
 - Kysely sisälsi 100 kysymystä 9 eri aihealueesta
 - Vastaamiseen kului aikaa keskimäärin 20-40 minuuttia
- Mahdollisuus vastata kyselyyn internetin välityksellä tai postitse
- Tarjottiin mahdollisuus vastaanottaa yksilöityä palautetta

Kyselyn rakenne

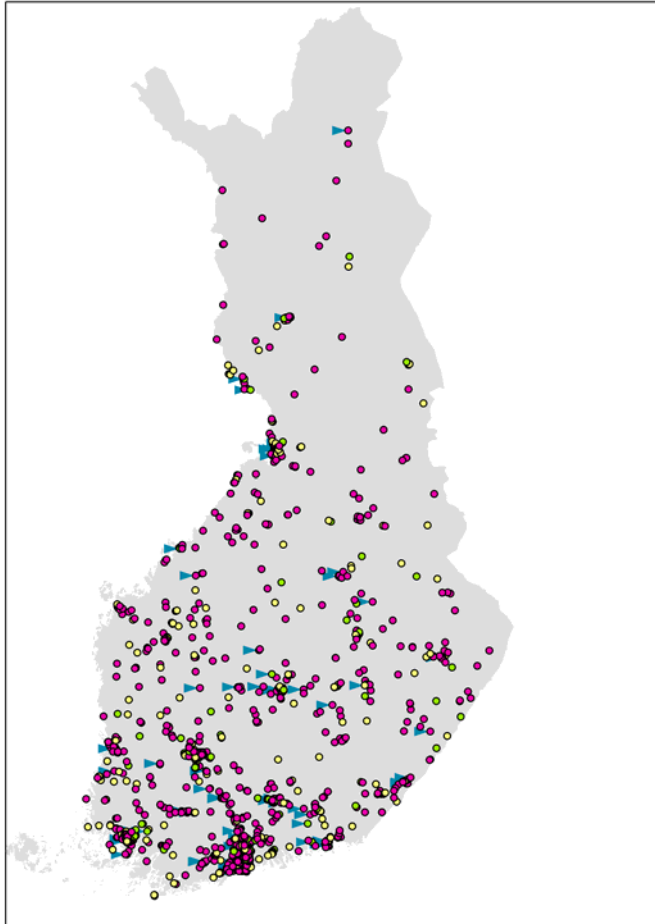
- Vastaajan tiedot
- Asuinpaikkakunnan tiedot
- Asuinrakennuksen tiedot
- Hygienia
- Fysikaaliset ja biologiset olosuhteet
- Kemialliset epäpuhtaudet, hiukkaset ja kuidut
- Turvallisuus
- Hyvinvointi ja terveys

Testikysely Kuopion alueella

- Asukaskysely, yhteistyössä Kuopion kaupungin kanssa
 - Kuopion koillisella asuntoalueella (Tiihotar-Saarijärvi-Kelloniemi-Rahusenkangas-Kuivinniemi)
 - Kyselyn tuloksia käytetään kaupungin ja asukkaiden yhteistyönä tehtävään asuntoaluesuunnitelmaan
 - Samalla testattiin kyselyn toimivuutta

Kyselyyn vastanneet

- Vastanneita yhteensä 1312 (vastausprosentti 43,7 %)
- Internetin kautta vastanneita yhteensä 80
- Vastaaajista 433 (33 %) halusi palautetta vastauksiinsa liittyen

Kuva 1. Kyselyyn vastanneet

- Internet
- Paperi;
- Ei palautetta
- Palaute sähköpostilla
- Palaute postilla

Alustavia tuloksia 1/5

- Vastanneiden keski-ikä 49 vuotta
- Naisia 57 %, miehiä 43 %
- Kyselyyn vastanneet suhteessa koko aineistoon:
 - Vastanneet poikkesivat koko aineistosta iän, sukupuolen ja siviilisäädyn suhteen
- Asuinrakennuksen tietojen suhteen vastanneet eivät poikenneet merkittävästi koko väestörekisterin otokseen verrattuna
- Suurin yksittäinen syy vastaamattomuuteen oli kyselyn pituus (85 / 259 vastaajaa)

Alustavia tuloksia 2/5

- Kyselyyn vastanneista 44 % oli tyytyväisiä ja 45 % melko tyytyväisiä asuntonsa sisäilman laatuun
 - 24 % vastanneista koki tarvitsevansa lisätietoa liittyen ilmanvaihtoon
- Lämpöolosuhteisiin liittyen liian kuumia kesälämpötiloja raportoi 29 % ja liian kylmiä talvilämpötiloja 8 %
 - 7 % koki tarvitsevansa lisätietoa lämpöolosuhteisiin liittyen

Alustavia tuloksia 3/5

- Vakavia vesivahinkoja 10 %:lla, näistä vajaa neljännes oli tapahtunut viimeisen 12 kk aikana
 - Vajaa viidennes vakavia vesivahinkoja raportoineista ilmoitti, ettei vaurioille oltu tehty mitään korjaustoimenpiteitä
- Kyselyhetkellä kosteus- tai homevaurioita raportoi vajaa 7 % vastanneista, suurin osa asunnon sisäpinnoissa
 - 19 % koki tarvitsevansa tietoa liittyen kosteus- ja homevaurioihin

Alustavia tuloksia 4/5

- Kyselyä edeltävän 12 kuukauden aikana yleisimmin tehtyjä korjaustoimenpiteitä oli katon korjaus ja lämmitysjärjestelmän korjaus (5 %) sekä putkiremontti (4 %)
- Viiden vuoden aikajänteellä kolme yleisintä korjaustoimenpidettä olivat katon korjaus (14 %), ikkunaremontti (12 %) sekä putkiremontti (10 %)
- Tyytyväisyys sisäilman laatuun:
 - Tyytyväisyyteen liittyi koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto, raitisilmaventtiilit makuuhuoneessa
 - Perustusten korjaus kyselyä edeltäneen 12 kk aikana ja parvekeremontti 5v. aikana liittyi vähäisempään tyytyväisyyteen

Alustavia tuloksia 5/5

- Vastanneista 78 % koki tarvitsevansa enemmän tietoa jostain asumisterveyden tai turvallisuuden aihepiireistä

- Tiedontarpeet yksittäisistä aihepiireistä:
 - Veden laatu (26 %)
 - Ilmanvaihto (24 %)
 - Sisäilman epäpuhtaudet ja radon (23 %)
 - Kosteus- ja homevauriot (19 %)

Alustavia johtopäätöksiä 1/2

- Paperi- vai internetkysely?
- Palautteen saanti houkuttelee vastaamaan ja hakemaan lisätietoa asumiskysymyksissä
- Yhdistämällä VRK ja kyselyaineisto saatiin laaja asumistietoaineisto, sisältää myös paikkatiedon
- Jatkossa aineistoa voidaan hyödyntää tutkittaessa asumiseen liittyvien tekijöiden suhdetta asukkaiden raportoimiin terveys-, turvallisuus- ja viihtyvyyshaittoihin

Alustavia johtopäätöksiä 2/2

- Järjestelmää voidaan edelleen kehittää soveltuvaksi jatkuvatoimiseksi tietojärjestelmäksi niin poikkileikkaus- kuin pitkittäistarkasteluissakin
- Eri tekijöiden välisten yhteyksien selvittäminen on vielä kesken
- Asumisterveydellä ja -turvallisuuudella on keskeinen rooli asuinympäristöjen kehittämisessä ja korjaamisessa

Kiitos!

<http://www.ktl.fi/altti>